

je konjederec že zakopal uradnega šimelja pa žal še ne.

Razno.

Cesar in 8. vojno posojilo. K.-B. Dunaj, 5. junija. Cesar sprejel je danes finančnega ministra barona Wimmerja, ki mu je poročal o pogojih 8. avstrijskega vojnega posojila. S toplim priznanjem se je monarh spominjal kreditnih zavodov, časopisja in številnih oseb, ki delujejo za vojno posojilo. „Upam“, je pripomnil cesar, „da mi boste julija spet poročali o sijajnem uspehu. Če bode vsak storil svojo dolžnost, je uspeh zagotovljen. Čim močnejše se bomo izkazali, tem bližji bode mir.“ Končno je cesar sporočil finančnemu ministru, da je podpisal 12 milijonov kron 8. avstrijskega vojnega posojila.

Oprostitev preskrbljevalcev krme. Domo-bransko ministerstvo je odredilo, da se letos preskrbljevalci krme, to so: nepogrešljivi komisariji, stiskalci in strojniki do 31. avgusta oprosté črnovojniške službe. Prošnje je vlagati potom svoje občine in politične oblasti na c. in kr. vojaško poveljstvo.

Podpora za preživljanje. Nekateri družine dobivajo od vpoklicanega očeta po 12 kron podpore na dan, pa še vedno nadlegujejo komisije s prošnjami, za zvišanje podpore in županstva jim prošnje podpirajo. To je pač prazno delo in prazni stroški. Če tudi bi jim šlo glede na število družinskih članov po 14 K in še več na dan, ne dobi se nad 12 K za vse skupaj.

Potovanja veleizdajalca Masaryka. Podli in nesramni veleizdajalski potepuh češki Masaryk se napoti sedaj iz Amerike na Anglesko, Francosko in Italijo, kjer bode hujskal proti svoji domovini in naši zvesti zavznici Nemčiji in deloval v sovražnih državah za nadaljevanje vojne. Sram ga bodi! Usoda pravičnosti bode tudi tega ustrednega lopova prej ali slej dohitela.

Rekvizicija živil.

V seji zgornjeradganskega okrajnega zastopa se je sklenilo 4. maja 1918 soglasno in sporazumno s povabljenimi občinskimi predstojniki okraja sledeče:

Zgornjeradganski okrajni zastop ugovarja proti sedanjemu načinu, rekviriranja živil.

Svetovna vojska je kriva, da je naša dežela odvisna od lastnih pridelkov.

Mogoče je le dvoje: prestat ali zdržati.

Prestat, da delimo zaloge tako dolgo, dokler od glada ne pomrjemo;

zdržati, da se prilagodi poraba pridelovanju in dovozu ter se pospešuje proizvodnje z vso silo in skrbjo.

Namesto, da bi gospodarski obrat vsestransko podpirala in oživljala, izdajala je le gosposka nikomur znano število odredb in nasvetov, ki nimajo nikakoršne podlage. Težkoče in zapreke so le naraščale. Kar kmet v letu štirih letnih časov skrbi in stori, tega pri zeleni mizi še dolgo ne bode razumel, zato so imeli blodno misel, da so dali specializistom poedinih kmetijskih strok predpisati ukrepe za pridelovanje, ki bi bili i v mirovnih časih težko izvedljivi.

Pridelovanje se more le na ta način pospeševati, da se pri kmetu oživlja veselje do dela in se njegov delokrog kolikor najmanj mogoče moti s prisilnimi sredstvi.

S sedanjim rekviriranjem se jemljejo pridelki brez pomisleka, da je treba za drugo leto zopet novih pridelkov. Prvo in še drugo vojno leto je kmet brez oblastvenega varstva tako gospodaril, da je pridelal precej vseh živil. A zdaj se pogrezamo od leta do leta v večjo bedo.

Zaraditega predlagamo:

Oddaja zrnja:

Zrnje naj rekvirira občina. V to svrhu naj iz treh prišeznih večakov obstoječa občinska komisija množino zrnja za oddajo določi in porazdeli.

Izvršba pripade politični oblasti.

Navzoči občinski predstojniki izjavljajo, da bi se pripadajoča množina zrnja lahko dobila, ker občinski izvedenci natanko vedo, koliko je vsaki posestnik pridelal.

Pobira se naj pšenica, rž, oves, fižol in krompir. Drugi poljedelski pridelki (koruza, ajda, proso, i. t. d.) se naj pustijo posestniku za vzdrževanje njegovega gospodarstva. (Obnoviti se mora že popolnoma propadla reja svinj, telet in perutnine).

Za oddajo določeno žito ostane lahko shranjeno pri odgovornemu posestniku, s čimer se najboljše spri-denju žita v okom pride.

Preskrba našega ljudstva bi bila mnogo boljša, ako se ne bi bile spredile ogromne množine naših živil v nabirališčih vsled lahkomišelnosti, nerazuma in zločinstva.

Mletje v mlinih proti plači in domačih mlinih mora biti zopet prosto.

Poraba bo raditega varčnejša, ker ne bomo prisiljeni, da bi rabili enkrat samo pšenično moko in potem zopet zgolj ječmenovo ali koruzno moko.

Prepustitev semenskega zrnja v lastnem gospodarstvu naj štiti tudi kmeta oduševita od strani posredovalnice za semenje, kjer mora kmet pogosto svoje lastno zrnje za dvojen denar zopet kupiti.

Z tem kupčarjenjem semenskega žita opeharja centrala kmeta.

Predlagani način rekviriranja je ceneji in tako se tudi otresemo židovskih in drugih dobičkarskih podjetnikov.

S štiriletnimi skušnjami pri oddaji žita pač ne bo težko predpisati vsaki občini prispevka, ki se po občinski komisiji lahko poizve in morda v ugodnih slučajih celo preseže, ako ne bo toče ali drugih uim. Seveda je bilo v prvih letih še starih zalog. Merodajni sta torej zadnji dve leti: 1916 in 1917. Tudi se naj plačujejo za zrnje cene kakor na Ogrskem. Cene za blago se pa naj ne predpisujejo samo kmetu, tudi kmet naj dobi blago, ki ga potrebuje, po primerni ceni.

Oddaja krompirja:

Tudi ta posel naj izvršuje občinska komisija. Pri tem se pa naj ozira na krmljenje svinj. Opozarja se, da je seaj svinjerja skoraj popolnoma uničena. Med vsemi živalmi je svinja najboljša za dobavo mesa in masti. Vsled tega se plačuje sedaj 4 do 5 tednov staro prase že po 100 kron, katero je stalo pred dvema letoma samo 10 kron.

Zaseženi krompir se naj pobira zgodaj pred mrazom ali pozno po zimi in se naj tudi v nabirališčih pravilno shrani. Krompirja, ki se je pokvaril v centralnih shraniščih in pri prevažanju, je na tisoče vagonov. Ta malomarnost se dotika veleizdajstva.

Vsled pohlepčnosti, zavisti, neumnosti in strahu so se skazile znatne množine živil.

Oddaja krme:

Seno in slama se naj pobira samo za vojaško potrebo in le v izmeri resnične potrebe. Zasebne potrebe se naj preskrbujejo s prostim trživom. Da se lažje popošila seno in slama v kraje, ki se rabi, pošlavi se naj po deželi primerno število senskih stiskalnih s potrebnim moštvo.

Rekvirira naj neposredno vojaško oskrbnitvo brez posredovalnih trgovcev, ki kmeta oplahitajo, in brez dragih komisij.

Oddaja živine:

Število živine se je že celo skrcilo. Predlogi pridejo skoraj neprepzno. Začetkom vojne se je meso trafilo. Priporočamo živinodravniški organ, da priznašajo kolikor največ mogoče ostanku naše živine, ker je sicer prevrat neizogiben. Sedajno klanje mršave živine je neverjetna potrata živega materiala.

Vsled kaznivje surovosti pri prevažanju po železnici pogine za jezo in lakoto znatno število teh revnih živali, katerih trupla kar potoma iz vagonov pomečejo.

Reja živali za mleko in meso, mast in vprego ter za proizvodnjo gnoja je v tako tesni zvezi z vsem gospodarstvom, da lahko mirno rečemo: Brez primerne reje živine je kmetijstvo nemogoče. Gospodarstvo brez živine si vtigne predstavljati le kmetijski teoretik, katero pa verjame tudi le neveden birokrat.

Delavci:

Vojaštvo je odtgnilo kmetkemu prebivalstvu najkrepkejše delavce.

Zenske, deca in starčki oskrbujejo, kakor pač morejo, gospodarstvo. Vlada naj se pusti kmetom vojne vjetnike in jim dodeli vojaških delavcev. Te delavce pa naj posestniki prehranjujejo. Zato se pa naj tudi od pridelkov nekaj več prepusti za te delavce.

Lokomotiva brez kuriva tudi ne more delovati.

Naraščaj:

Kmetstvo prebivalstvo je temelj naroda, zdravilni vir, ki avtomatično prenavlja vsled nepravne kulture in pohabljenega meščanstvo in obrtno delavstvo.

V interesu države je torej ležati, da ne pusti gladovati kmetijskega naraščaja, ki je vir njene moči. Pod mogočnim vplivom solnca, zraka in deža, izmučeno od naporne dela, ima kmetstvo prebivalstvo upravičeni glad, ki bi se moral pri rekvizicijah državi v prid upoštevati.

Večino najvstrajnejših in najboljših sil dobi vojaštvo iz kmetijskega prebivalstva.

Da se kmetijstvo reši propada in ljudstvo za lakoto ne pomrje, čuti se gornjeradganski okrajni zastop poklicanega, da zahteva najizdatnejše pospeševanje kmetijskega pridelovanja in razumno razdelitev pridelkov.

Zadnji telegrami.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 12. junija. Uradno se danes razglašalo:

Na gorski in Piavini-fronti trajajoči artiljerijski boji. V odseku Stilferjocha zapadno Asiaga in na

Monte Asolone so bili sovražni sunki zavrnjeni.

V Albaniji v prostoru Sina-premte severno-zapadno Korca trajajo boji z napadajočimi Francozi.

Šef generalštaba.

Čez 13.000 vjetih.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 12. junija (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta. Artiljerijski boj menjajoče se sile. Infanterijska delavnost ostala je na poizvedovalne boje omejena. — Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. V težkih bojih je armada generala v. Hutier včeraj pričakovana, za zopet zavzetje visočinskega bloka južno zapadno Noyona peljan veliki protinapad večih francoskih divizij izjalovila. Pod najtežjimi izgubami bil je sovražnik na svojej celej napadalnej fronti od Le Ployron do Auteuil-a nazaj vržen. Njegovi v velikem številu v boj peljani oklopni vozovi ležijo sestreljeni na bojišču. Med Mery in Beloy, kjer se je sovražni napad od našim protisunkom razpršil, trajali so ljuti boji do teme. — Zapadni breg Oise severno izliva Matze je bil od sovražnika izčiščen. — Število od armade pripeljanih vjetih se je na več kakor 13.000 povišalo. — Izguba visočin južno-zapadno od Noyona prisilila je sovražnika k izprazenju svojih pozicij v Carlepoint-gozdu na vzhodnem bregu Oise. Za unikajočim sovražnikom smo sunili ostro čez Carlepoint in Caisnes in smo dosegli, bojujoč se, črto severno od Bailly-Tracy-Le Val zapadno Mampcela. — Trdovratno in ne boječ se žrtev, nadaljeval je sovražnik svoje brezuspešne napade severo-zapadno od Chateau-Thierry. Večkratni naskok se je krvavo zlomil.

Nj. Vel. ladja „Szent Istvan“ torpedirana.

K.-B. Dunaj, 12. junija. Od vojnega ministerstva, mornariški oddelek se javlja:

Nj. Vel. ladja „Szent Istvan“ bila je pri nekিপonočni voznji v Adriji torpedirana in se je potopila.

Pogreša se linienschiffslajtnanta Maxon-a de Rövid, vodja v strojem oddelku Sarnitza (Ptujčan), pomorskega kadeta Anton-a Müller in kakih 80 oseb moštva. Pomorski aspirant Jos. von Serda je mrtev. Ostali del moštva se je rešilo.

* * *

„Szent Istvan“ je četrta avstro-ogrskih veliko-bojnih ladij, ki so bile zgrajene v letih od 1911—1914; njene sestre „Virus unitis“, „Tegetthoff“ in „Princ Eugen“ so se posvetile boju leta 1911 in 1912 „Szent Istvan“ 1914. Ladje imajo 20.000 ton vsebine, so 151 metrov dolge, 27,3 metrov široke in vozijo 8,2 metra globoko. Oborožene so z dvanajst 30,5 cm, dvanajst 15 cm, osemnajst 4,7 in dva 7 cm kanoni, tremi strojnimi puškami in eno torpedno cevjo.

Gospodarske stvari.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 15. junija: Mooskirchen**, okr. Voitsberg; Passail, okr. Weiz; Pöllau**; Limbuš, okr. Maribor; Sv. Vid pri Ptuju**; Kostrovica**, okr. Rogatec; Gnas** okr. Feldbach; Veitsch, okr. Kindberg; Oplotnica, okr. Konjice; Mozirje, okr. Gornji grad; Arvož (za drobnjo živino); Brežice (svinjski sejem).

Dne 17. junija: Liezen; Söschau, okr. Fürstenfeld.

Dne 18. junija: Ormož (svinjski sejem).